

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/121/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123368207
Dátum vydania rozhodnutia:	17.02.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6123368207.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Pokoj v duši n.o., Považská Bystrica, Kuzmányho 903/3, IČO: 45732264, zastúpeného spoločnosťou ARIES LEGAL s.r.o., Bratislava, Skalná 7622/9, IČO: 54726417, proti žalovanej Obci Pružina, Pružina 415, IČO: 00317730, zastúpenej spoločnosťou LEGAL POINT s.r.o., Považská Bystrica, Nemocničná 979, IČO: 47253495, o zaplatenie 7.482,48 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 80C/35/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 14. augusta 2024 sp. zn. 5Co/38/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 14. augusta 2024 sp. zn. 5Co/38/2024 a rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 16. novembra 2023 č. k. 80C/35/2023-125 z r u š u j e a vec Okresnému súdu Trenčín vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 16. novembra 2023 č. k. 80C/35/2023-125 výrokom I. žalobu zamietol; výrokom II. žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalobca povinný zaplatiť žalovanej do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá súdny úradník.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 7.482,48 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7.482,48 eura od 01. 03. 2023 do zaplatenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 80 eur. Sporným zostalo, či pre poskytovanie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby zo strany žalovanej obce pre žalobcu je nevyhnutná existencia písomnej zmluvy medzi žalovanou a žalobcom o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a následne tiež samotná výška finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. Zdroje financovania sociálnych služieb poskytované neverejným poskytovateľom sociálnej služby sú vymenované v ustanovení § 71 ods. 3 zákona o sociálnych službách, pričom jedným z týchto zdrojov financovania je i finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, a to za podmienok ustanovených týmto zákonom (§ 71 ods. 3 písm. a) citovaného zákona). Obec je povinná poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a táto povinnosť jej vzniká priamo zákonom, avšak až po splnení všetkých

podmienok (§ 71 ods. 3 písm. a) v spojení s § 75 ods. 1, 5, 9, 10, 11, 14 zákona o sociálnych službách), a nie len na základe ustanovenia § 75 ods. 1 a ods. 5 zákona o sociálnych službách ako argumentuje žalobca. Inak povedané, pokiaľ niektorá z vyššie uvedených podmienok splnená nie je, povinnosť obce poskytnúť finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, nevzniká. Jednotlivé odseky ustanovenia § 75 zákona o sociálnych službách nemožno vykladať izolovane, ako to robí žalobca. Ak by povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby bez ďalšieho, (t. j. aj bez potreby uzatvorenia písomnej zmluvy o poskytovaní finančného príspevku) vyplývala priamo zo zákona, zákonodarca by v ďalšom texte zákona nepodmieňoval poskytnutie tohto príspevku splnením podmienok ustanovených zákonom. Zákon o sociálnych službách jednoznačne v ustanovení § 71 ods. 3 písm. a) podmieňuje financovanie sociálnych služieb poskytovaných neverejným poskytovateľom splnením podmienok ustanovených daným zákonom. Tieto podmienky sú uvedené v ustanovení § 75 citovaného zákona. Pokiaľ by súd pripustil argumentáciu žalobcu, podľa ktorej povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby vyplýva len z ustanovenia § 75 ods. 1 písm. a) bod 2 v spojení s § 75 ods. 5 zákona o sociálnych službách, takáto argumentácia by viedla k tomu, že by postačovalo pre vznik povinnosti obce splniť podmienky v týchto ustanoveniach zákona zakotvené a síce, že subjekt, ktorému by mala obec plniť, musí byť neverejný poskytovateľ sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk a poskytuje napr. sociálnu službu v zariadení, ktorým je zariadenie pre seniorov (§ 75 ods. 1 písm. a) bod 2), a ktorý obci doručil zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 75 ods. 5). Takýto výklad však nie je správny, nakoľko ako vyplýva z ďalších odsekov § 75 zákona o sociálnych službách, pre vznik povinnosti obce poskytnúť finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby je nevyhnutné, aby boli splnené i ďalšie podmienky, a síce že subjekt poskytuje sociálnu službu vo verejnom záujme, že prijímateľ sociálnej služby, ktorú mu poskytuje neverejný poskytovateľ vo verejnom záujme, je na túto sociálnu službu odkázaný, že neverejný poskytovateľ sociálnej služby podá obci žiadosť o poskytnutie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a tiež existencia písomnej zmluvy o poskytovaní finančného príspevku medzi obcou a neverejným poskytovateľom sociálnej služby. Je teda potrebné, aby obec mala s neverejným poskytovateľom uzatvorenú aj zmluvu o poskytovaní finančného príspevku podľa § 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách. Bez uzatvorenia danej zmluvy o poskytovaní finančného príspevku nie je možné tento príspevok poskytnúť, nakoľko na okamih uzatvorenia danej zmluvy je dokonca naviazaný najskorší možný okamih začatia poskytovania tohto finančného príspevku (§ 75 ods. 14 veta prvá zákona o sociálnych službách). Napokon, argumentáciu súdu potvrdzuje aj materiál, ktorý v priebehu sporu predložil žalobca. Ide o Informáciu k poskytovaniu finančných príspevkov obcou podľa zákona o sociálnych službách na poskytovanie sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnej služby z júna 2023 (č. l. 69 spisu), kde na strane 7 predmetného materiálu sú uvedené základné, resp. osobitné podmienky, na ktoré sa viaže povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, medzi ktoré základné podmienky patrí i uzatvorená písomná zmluva o poskytnutí FPP medzi obcou a neverejným poskytovateľom sociálnej služby (§ 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách). Súd na podporu argumentácie o potrebe uzatvorenia zmluvy o poskytovaní finančného príspevku (§ 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách) poukazuje i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I KO/8/2022 z 08. 09. 2020, v ktorom rozhodnutí sa okrem iného uvádza, že rozhodujúce pre posúdenie žalovanej nároku je zákonné ustanovenie, podľa ktorého sa bez uzatvorenej zmluvy finančný príspevok nevypláca. Sumarizujúc vyššie uvedené, základnou podmienkou, na ktorú zákon viaže povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, je okrem iných i existencia písomnej zmluvy o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby uzatvorená medzi obcou a neverejným poskytovateľom sociálnej služby (§ 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách). Keďže v konaní bolo nesporné, že takáto zmluva medzi žalovanou obcou a žalobcom ako neverejným poskytovateľom sociálnej služby nebola uzatvorená, žalovanej obci doposiaľ nevznikla povinnosť žalobcovi takýto finančný príspevok poskytnúť. Povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby totiž vzniká najskôr až uzatvorením zmluvy o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. Súd preto

žalobu v celom rozsahu zamietol bez toho, aby sa zaoberal argumentami strán sporu ohľadne výšky finančného príspevku. Na tomto mieste súd považuje za potrebné uviesť, že aj podľa názoru súdu sa obec nemôže po splnení zákonom stanovených podmienok zbaviť povinnosti poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. V konaní nevyšlo najavo, že by sa žalovaná obec stavala odmietavo k plneniu si svojich povinností, napokon z obsahu spisu je zrejmé, že listom zo dňa 05. 05. 2023 žalovaná vyzvala žalobcu k uzavretiu zmluvy podľa § 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách. K uzavretiu tejto zmluvy však nedošlo z dôvodu rozdielných názorov strán sporu ohľadom výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby.

1.2. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaná mala plný úspech, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník s poukazom na § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom zo 14. augusta 2024 sp. zn. 5Co/38/2024 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; a určil, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky podstatné skutočnosti, ktoré vyplynuli ako z predložených dôkazov, tak i z prednesov právnych zástupcov na pojednávaní a vec posudzoval podľa správneho právneho predpisu, t. j. podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, ktorého ustanovenia správne interpretoval. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie sumy 7.482,48 eura s príslušenstvom titulom nároku žalobcu voči žalovanej na dofinancovanie sociálnej služby, ktorú žalobca poskytuje M. a R. obyvateľom žalovanej, v zariadení pre seniorov, a to vyplatením finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že doposiaľ medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku, a teda neexistuje medzi nimi záväzkový vzťah, na základe ktorého by žalovaná bola povinná žalovanú sumu žalobcovi zaplatiť. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že i keď zákon č. 448/2008 Z. z. v ust. § 75 ukladá povinnosť obci poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, tak táto povinnosť je viazaná na splnenie ďalších podmienok, uvedených v odseku 5 tohto zákonného ustanovenia, pričom v odseku 14 zákon výslovne stanovuje, že finančný príspevok sa poskytuje na základe písomnej zmluvy a najskôr odo dňa uzatvorenia zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku. Z uvedeného znenia zákona, teda i podľa názoru odvolacieho súdu, žalovanej vznikne povinnosť platiť predmetný finančný príspevok až po uzatvorení zmluvy medzi sporovými stranami, k čomu doposiaľ nedošlo, a preto súd správne žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol. Tento právny názor súdu prvej inštancie plne zodpovedá i súdnej praxi najvyšších súdnych autorít, ktorú je nevyhnuté pri rozhodovaní rešpektovať v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP, a to rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1KO/8/2020 zo dňa 08. 09. 2020, v ktorom najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Zb. potvrdzuje nedostatok právomoci správneho súdu, keď finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy. Podstatným v predmetnom konaní bolo právne posúdenie a vyloženie ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z. vo vzťahu ku vzniku záväzkového vzťahu medzi stranami sporu. Pokiaľ má odvolateľ za to, že súd prvej inštancie nezohľadnil pri svojom rozhodovaní rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Cob 46/2017, ale svoje rozhodnutie podoprel judikatúrou (rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 32Cob/9/2022 zo dňa 29. 11. 2022), z ktorej len selektívne vybral zo znenia rozhodnutia „argumentáciu, ktorá sa mu nápadne hodí na dokreslenie ním prezentovaného nesprávneho právneho posúdenia vecí“, hoci sám priznáva, že predmetné rozhodnutie vychádza z právnej úpravy účinnej do 31. 12. 2021, odvolací súd v prvom rade uvádza, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Pre úplnosť odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že odvolacia argumentácia žalobcu, týkajúca sa toho, že ak by aj uzavretie písomnej zmluvy podľa § 75 ods. 14 ZSS malo predstavovať akúsi domnelú odkladaciu podmienku vzniku nároku žalobcu, podľa § 36 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí, že ak účastník, ktorému je nesplnenie podmienky na prospech, jej splnenie zámerne zmarí (zmluvu so žalobcom neuzavrie), stane sa právny

úkon nepodmieneným s tým, že v konaní je nesporné, že žalovaná odmietla uzavrieť so žalobcom písomnú zmluvu podľa § 75 ods. 14 ZSS, neuzavretie tejto zmluvy je mu na prospech a povinnosť obce poskytnúť mu finančný príspevok je potom nepodmienená, je nesprávna. Podmienky v zmysle § 36 Občianskeho zákonníka sa môžu stať obsahom právneho úkonu v prípade, keď to zákon výslovne nevylučuje. Patria k náhodilým zložkám právneho úkonu a ich zmyslom je urobiť účinky alebo následky právneho úkonu závislými od určitej právnej skutočnosti. Pre podmienky je charakteristické, že sú to neznáme (účastníkom právneho úkonu), budúce, možné, dovolené a zároveň neisté právne skutočnosti. Podmienka uzavretia písomnej zmluvy medzi obcou a neverejným poskytovateľom sociálnej služby stanovená v § 75 ods. 14 ZSS nemá charakter takejto súkromnoprávnej podmienky, dojednanej stranami v rámci ich právneho úkonu podľa § 36 Občianskeho zákonníka, ale ide o zákonný predpoklad vzniku nároku žalobcu (naviac vyplývajúci z normy verejného práva). Pokiaľ žalobca v odvolacom konaní žiadal, aby súd nárok posúdil podľa § 451 OZ o bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovaná odmietla uzavrieť zmluvu a poskytnúť finančný príspevok napriek tomu, že jeho poskytnutie jej ukladá § 75 ods. 1 ako obligatórnu povinnosť, tieto peniaze neposkytla a nechala si ich, odvolací súd uvádza, že podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V konaní nebolo vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti preukázané, že obec porušila akúkoľvek povinnosť, v dôsledku ktorej by vznikla žalobcovi ujma, žalobca nepreukázal výšku ujmy, preto nemožno akceptovať ani nárok žalobcu odvodzovaný z titulu bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na vyššie uvedené teda súd prvej inštancie v predmetnej veci z výsledkov dokazovania vyvodil správny skutkový záver, na ktorý aplikoval správnu právnu úpravu, preto odvolací súd nepovažoval námietky žalobcu za opodstatnené a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.2. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že v odvolaní žalobca uviedol niekoľko podstatných argumentov, ktorými odôvodňoval zmätočnosť, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť konania súdu prvej inštancie, na základe ktorého dospel súd prvej inštancie vo svojom rozsudku k nesprávnym právnym záverom. V odvolaní žalobca vyslovene poprel skutkové zistenia súdu prvej inštancie týkajúce sa domnelých kumulatívnych podmienok, ktoré v rámci svojho posúdenia identifikoval, pri identifikácii a výklade ktorých úplne abstrahoval od žalobcom predkladanej dôvodovej správy k zákonu č. 484/2021 Z. z., ktorú žalobca predložil ako dôkaz, na ktorú žalobca vo svojich podaniach a prednesoch opakovane poukazoval a žiadnym spôsobom nevysvetlil prečo pri výklade jednotlivých ustanovení nevychádzal z obsahu dôvodovej správy. Žalobca namietal v priebehu celého konania, vrátane odvolania, že zákonom uložená povinnosť podľa § 75 ods. 1 ZSS, nie je a nemôže byť podmienená existenciou zmluvného vzťahu, v opačnom prípade by sa znemožnilo ukladať povinnosti obci „na základe zákona“ (porov. čl. 67 ods. 2 Ústavy SR). Povinnosť uložená zákonom v ust. § 75 ods. 1, ods. 2, ods. 5 ZSS vzniká na základe zákona a nie na základe zmluvy. Ust. § 75 ods. 14 ZSS je relevantné iba v prípade fakultatívnej povinnosti obce (alebo VÚC) upravenej v ust. § 75 ods. 6, 7, 8 ZSS, kedy povinnosť nie je uložená zákonom, ale ide iba o možnosť poskytnutia finančného príspevku na prevádzku, čo predpokladá uzavretie zmluvy, aby obci (alebo VÚC) vznikla povinnosť (právny úkon) poskytnúť plnenie. Uzavretím súdom prvej inštancie namietanej zmluvy, by nedošlo na strane obce k vzniku povinnosti obce poskytovať finančný príspevok, nakoľko táto (nepodmienená) povinnosť (uzavretím zmluvy) je jej uložená zákonom (porov. § 75 ods. 1 ZSS), a preto jej prípadne uzavretie nemá iný účel ako ten, ktorý ustálil aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Cob/46/2017. Žalobca rovnako namietal, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 1KO/8/2022 zo dňa 08. 09. 2020 nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, vo vzťahu k prejednávanej predbežnej otázke, t. j. existencie potreby uzavretia zmluvy na vznik povinnosti obce poskytovať FPP podľa § 75 ods. 1 ZSS. V predmetnom

rozhodnutí sa Najvyšší súd SR žiadnym spôsobom nevyjadril v rámci právneho posúdenia k obsahu a účelu ust. § 75 ods. 14 ZSS a povahe zmluvy, či potrebe jej uzavretia, v tom ktorom prípade. Riešil výlučne kompetenciu správneho súdu rozhodovať a v rámci odôvodnenia iba citoval predmetné ust. § 75 ods. 14 ZSS, z ktorého mal za to, že predmetné konanie v ním posudzovanom spore nemôže byť predmetom prieskumu správneho súdu a ide o súkromnoprávny spor. Ak súd prvej inštancie arbitrárne odmietol sa zaoberať otázkou výšky finančného príspevku, a v tomto smere odmietol vykonať dokazovanie, nie je zrejmé, na základe akých dôkazov, skutkových tvrdení strán sporu, odvolací súd arbitrárne dospel k záveru, že „...žalobca nepreukázal výšku ujmy, preto nemožno akceptovať ani nárok žalobcu odvodzovaný z titulu bezdôvodného obohatenia...“.

3.2. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) dovolateľ dôvodil, či je pre vznik obligatórnej povinnosti obce a obligatórneho nároku žalobcu podľa § 75 ods. 1 písm. a) bod 2 ZSS (vrátane obligatórneho nároku neverejného poskytovateľa podľa § 75 ods. 2, ods. 5 ZSS) potrebné uzavretie písomnej zmluvy podľa § 75 ods. 14 ZSS, alebo sa ust. § 75 ods. 14 ZSS uplatní výlučne pri fakultatívnej povinnosti obce (VÚC) a fakultatívnom nároku neverejného poskytovateľa sociálnej služby v prípadoch podľa § 75 ods. 6, ods. 7 a ods. 8 ZSS? Žalobca uvádza, že mu je známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. I KO/8/2022, vo vzťahu ku ktorému je potrebné uviesť, že toto nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, vo vzťahu k prejednávanej predbežnej otázke, t. j. potrebe uzavretia zmluvy na vznik povinnosti obce poskytovať FPP. Pri gramatickom a logickom výklade predmetných ustanovení je potrebné zohľadniť práve uvedený rozdiel v oprávnenom subjekte, ktorému prináleží nárok na FPP, kde ust. § 75 ods. 1 ZSS tento nárok priznáva neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk a ust. § 75 ods. 5 ZSS tento nárok priznáva neverejnemu poskytovateľovi vo všeobecnosti, keďže tohto bližšie neobmedzuje podmienkou, že „...neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk.“ Aj zákonodarcu v čase novelou prijatej úpravy už v dôvodovej správe rozlišoval medzi jednotlivými príspevkami FPP, ktoré nároky vznikajú neverejným poskytovateľom podľa § 75 ods. 1 až ods. 4 ZSS alebo podľa § 75 ods. 5 ZSS. V prípade žiadosti odkázanej osoby alebo aj bez jej žiadosti je obec ex offo povinná zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby odkázanej osobe, v prípade, ak sú splnené uvedené kritériá v ust. § 8 ods. 6 ZSS. Povinnosti je možné ukladať obci výlučne zákonom a tieto nemôžu vzniknúť / meniť sa / zaniknúť, na zmluvnom základe. Teda v prípade obligatórnej pôsobnosti obce poskytovať FPP (§ 75 ods. 1, ods. 2, ods. 5 ZSS v znení účinnom od 01. 01. 2022), nie je možné pre vznik tejto povinnosti vyžadovať uzatvorenie zmluvy, ale obec je povinná plniť priamo zo zákona. § 75 ods. 14 ZSS, nie je možné vykladať tak, že finančný príspevok sa v prípade jeho obligatórneho poskytnutia, poskytuje na základe písomnej zmluvy, keďže jej uzavretie nie je povinné. Ust. § 75 ods. 14 ZSS sa má podľa žalobcu vykladať tak, že toto ustanovenie je potrebné aplikovať v prípade fakultatívnej možnosti obce a VÚC (§ 75 ods. 6, ods. 7, ods. 8 ZSS) poskytovať FPP alebo finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, kedy je potrebné uzavretie zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku za účelom preukázania vynakladania peňažných prostriedkov z verejných zdrojov.

3.4. Žalobca navrhuje, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Žalobca si zároveň uplatňuje voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.5. Dovolateľ vo svojom doplnení dovolania uvádza, že prevažuje záujem spoločnosti na rešpektovaní právnej istoty a práva na spravodlivý súdny proces (princíp materiálneho právneho štátu) žalobcu, pri rešpektovaní potrieb odkázaných osôb (obyvateľov obce) a existuje legitímna potreba vykonania nápravy pri arbitrárnom a právne neudržateľnom výklade ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z., jeho aplikácii a zmätočnom postupe súdov nižšej inštancie. Odvolací súd žiadnym spôsobom nevysvetlil ako sa vysporiadal s ust. § 34 OZ vo vzťahu k vzniku povinnosti na základe údajne potrebnej zmluvy, ak táto povinnosť vzniká zo zákona. Teda ak právnym úkonom - zmluvou, nedôjde k vzniku / zmene / zániku práv a povinností (§ 34 OZ) tento právny úkon nemôže požívať právnu ochranu a nejde vo svojej podstate o platný právny úkon, ale len o deklarovanie existujúcich práv a povinností vymedzených priamo zákonom. Rovnako žiadnym spôsobom nereflektoval na plnenie obligatórnej povinnosti poskytovať FPP v prípadoch podľa § 75 ods. 1, ods. 2, ods. 5 ZSS a fakultatívnej povinnosti podľa § 75 ods. 6, ods. 7, ods. 8 ZSS. Odvolací súd, žiadnym relevantným spôsobom neobjasnil ako sa vysporiadal s aplikáciou Ústavy SR (porov. čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 67 ods. 2 Ústavy SR) na ním uvedené právne

posúdenie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že skutočne pred podaním žaloby žalobca oslovil a zaslal žalovanej aj návrh zmluvy o poskytovaní FPP. Ak samotný žalobca zaslal žalovanej návrh zmluvy o poskytovaní FPP, logicky tak činil z dôvodu, že mal za to, že jej uzatvorenie je potrebné (ak by tomu tak nebolo, iste by druhej zmluvnej strane návrh zmluvy neposielal). Na druhej strane je potom pomerne zarážajúca argumentácia žalobcu, ktorú následne zvolil v rámci súdneho procesu, t. j. že povinnosť poskytovať FPP je obci uložená zákonom a uzatvorenie zmluvy o poskytnutí FPP medzi žalobcom (ako neverejným poskytovateľom) a žalovanou (ako obcou) nie je potrebné. V prejednávacom prípade nejde o domnelé kumulatívne podmienky, ale o podmienky, ktoré zákon (konkrétne zákon č. 448/2008 Z. z.) explicitne upravuje, a ktoré je teda nutné akceptovať. Fakt, že žalobca jednotlivé zákonné podmienky (pre priznanie finančného príspevku, ktorého sa domáha na súde) neustále opomína a tieto odmieta rešpektovať, nemôže byť logicky na ťarchu nikomu inému, než samotnému žalobcovi. Je bez právnej relevancie tvrdenie žalobcu, že súd nevysvetlil, prečo nevychádzal z obsahu dôvodovej správy, ktorú v konaní žalobca predložil. Keďže povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby vzniká podľa § 75 ods. 14 ZSS najskôr až uzatvorením zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, záveru súdu prvej inštancie, že žalovanej obci doposiaľ nevznikla žalobcom uplatnená povinnosť poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, niet čo vytknúť. Tento právny názor súdu prvej inštancie plne zodpovedá i súdnej praxi najvyšších súdnych autorít, ktorú je nevyhnuté pri rozhodovaní rešpektovať v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP, a to rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. I KO/8/2020 zo dňa 08. 09. 2020, v ktorom najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Zb. potvrdzuje nedostatok právomoci správneho súdu, keď finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy. Nemožno súhlasiť so žalobcom, že Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. I KO/8/2020 riešil výlučne kompetenciu správneho súdu rozhodovať danú vec. Pokiaľ žalobca namieta tú skutočnosť, že súd sa nevysporiadal s tým, že finančný nárok, ktorého sa v konaní domáhal, má byť posúdený podľa § 451 OZ o bezdôvodnom obohatení a jeho námietka obsiahnutá v bode 40., neobstojí, pretože žalobca v konaní ani neprodukoval žiadne dôkazy na preukázanie svojho nároku titulom bezdôvodného obohatenia. Je pravdou, že žalobca má nárok na finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, avšak tento príspevok je podmienený splnením ostatných zákonných ustanovení. Súdny oboch inštancií v prejednávacom prípade správne právne posúdili túto právnu otázku a náležite sa s ňou vysporiadali. Z fakultatívnej povinnosti obce prispievať na činnosť poskytovateľa sa táto zmenila a obec je povinná prispievať, za splnenia zákonných podmienok, pričom právo „výberu“ poskytovateľa má práve odkázaná osoba. Žalobca nepreukázal v konaní, že v čase úpravy fakultatívneho prispievania obce na činnosť žalobcu (obdobie pred novelou do 1/2022) tento požiadal o príspevok, (čo bolo jeho zákonnou možnosťou). Žalovaná žiada dovolací súd, aby dovolanie odmietol, alternatívne dovolanie zamietol; a aby určil, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Dovolateľ vo svojom vyjadrení uviedol, že odvolací súd bez toho, aby odôvodnil existenciu „praxe najvyšších súdnych autorít“ alebo záväznosť rozhodnutia NS SR sp. zn. I KO/8/2022 zo dňa 08. 09. 2020 pre súdy nižšej inštancie, nakoľko nejde o rozhodnutie publikované v zbierke súdnych rozhodnutí, mal za to, že právne posúdenie veci súdom prvej inštancie zodpovedá i (neexistujúcej) súdnej praxi najvyšších súdnych autorít. Konštatovania súdu prvej inštancie, ktoré nevyplyvajú z vykonaného dokazovania, a ktoré si sám vyvodil nad rámec skutkových tvrdení sporových strán a vykonaného dokazovania, a postup súdu prvej inštancie vrátane postupu odvolacieho súdu vážnym spôsobom zasahujú do kontradiktórnosti sporového konania a do práva žalobcu na spravodlivý súdny proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP). Žalobca už v samotnej žalobe a počas celého konania deklaroval a preukázal, že pred podaním žaloby vyzval žalovanú na dobrovoľné splnenie jej povinnosti spoločne s návrhom zmluvy o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku, pričom žalovaná svoju povinnosť dobrovoľne nesplnila a abdikovala na plnenie zákonných povinností, ktoré sú mu uložené zákonom. Zaslanie uvedenej zmluvy bolo len snahou vyhovieť požiadavke žalovanej, žalobca však nemal za to, že uzavretie zmluvy je skutočne potrebné pre vznik zákonnej obligatórnej povinnosti žalovanej poskytnúť FPP. Všetky ostatné prípadné (domnelé) predpoklady pre vznik obligatórneho nároku žalobcu podľa §

75 ods. 1 písm. a) bod 2 ZSS v konaní boli preukázané a nesporné, a to od podania samotnej žaloby (porov. jej znenie).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné, a to z nasledujúcich dôvodov:

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

11. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva,

že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, najmä to, že odvolací súd nevysvetlil prečo pri výklade jednotlivých ustanovení nevychádzal z obsahu dôvodovej správy; že zákonom uložená povinnosť podľa § 75 ods. 1 zákona o sociálnych službách nie je a nemôže byť podmienená existenciou zmluvného vzťahu; že rozhodnutie NS SR sp. zn. I KO/8/2022 nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax.

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

13.1. Odvolací súd riadnym spôsobom odôvodnil napadnutý rozsudok, keď dospel k záveru, že „... i keď zákon č. 448/2008 Z. z. v ust. §-u 75 ukladá povinnosť obci poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, tak táto povinnosť je viazaná na splnenie ďalších podmienok, uvedených v odseku 5 tohto zákonného ustanovenia, pričom v odseku 14 zákon výslovne stanovuje, že finančný príspevok sa poskytuje na základe písomnej zmluvy a najskôr odo dňa uzatvorenia zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku. Z uvedeného znenia zákona, teda i podľa názoru odvolacieho súdu, žalovanej vznikne povinnosť platiť predmetný finančný príspevok až po uzatvorení zmluvy medzi sporovými stranami, k čomu doposiaľ nedošlo, a preto súd správne žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol.“

13.2. Odvolací súd daný právny názor taktiež oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. I KO/8/2020 zo dňa 08. 09. 2020, v ktorom najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Zb. potvrdzuje nedostatok právomoci správneho súdu, keď finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy.

14. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah

medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

15. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

15.1. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namieta existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Dovolací súd podotýka, že dovolateľ polemizuje aj s konkrétnymi právnymi závermi odvolacieho súdu, (s ktorými nesúhlasí a považuje ich za nesprávne), čo vylučuje arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, a takáto polemika, (aj keby boli právne závery žalobcu správne), prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá. Samotné nesprávne právne závery odvolacieho súdu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP totiž nezakladajú. V danej veci tak odvolací súd procesne nepochybil iba tým, že vec podľa názoru dovolateľa nesprávne právne posúdil, (a to ani za situácie, že sa v tomto smere plne stotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie - teda postupoval podľa § 387 ods. 2 CSP). Žalobca sa nestotožňuje s právnym posúdením veci súdmi nižšej inštancie a aplikáciou právnych noriem na predložený návrh žalobcu, že zákonom uložená povinnosť podľa § 75 ods. 1 zákona o sociálnych službách je podmienená existenciou zmluvného vzťahu, čo síce pojmovo zodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu, avšak podľa § 432 ods. 2 CSP, čo však zakladá prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP (nie podľa § 420 písm. f) CSP).

17. Skutočnosť, že žalobca má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmvanej veci.

18. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Dovolací súd sa ďalej zaoberal s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. V zmysle § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, pričom právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnou, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

23. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) dovolateľ nastolil právnu otázku, či je pre vznik povinnosti obce a nároku žalobcu podľa § 75 ods. 1 písm. a) bod 2 ZSS (vrátane nároku verejného poskytovateľa podľa § 75 ods. 2, ods. 5 ZSS) potrebné uzavretie písomnej zmluvy podľa § 75 ods. 14 ZSS ?

24. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v

zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver odvolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

28. Keďže dovolateľom nastolená právna otázka bola rozhodujúca pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, odvolací súd v ďalšom skúmal, či žalobca opodstatnene vytýkal, že pri riešení tejto otázky zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

29. V predmetnom konaní z obsahu spisu je zrejmé, že obyvatelia žalovanej obce M. a R. sú odkázaní na poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov na základe rozhodnutia Z. zo dňa 03. 07. 2020 a 26. 10. 2017, túto sociálnu službu im poskytuje žalobca v zariadení pre seniorov P. na základe písomnej zmluvy uzatvorenej s menovanými. Žalobca je neziskovou organizáciou poskytujúcou všeobecne prospešnú sociálnu službu vo verejnom záujme na základe § 35 zákona č. 448/2008 Z. z.. Medzi stranami sporu nebola uzatvorená zmluva o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku na zabezpečenie sociálnej služby v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z.. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie sumy 7.482,48 eura s príslušenstvom titulom nároku žalobcu voči žalovanej na dofinancovanie sociálnej služby, ktorú žalobca poskytuje M. G. a R. U., obyvateľom žalovanej, v zariadení pre seniorov, a to vyplatením finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby.

30. Súd prvej inštancie a odvolací súd dospeli vo svojich rozhodnutiach k záveru, že doposiaľ medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku, a teda neexistuje medzi nimi záväzkový vzťah, na základe ktorého by žalovaná bola povinná žalovanú sumu žalobcovi zaplatiť.

31. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o sociálnych službách“ a „ZSS“), fyzická osoba má za podmienok ustanovených týmto zákonom právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo výberu poskytovateľa sociálnej služby.

32. Podľa § 8 ods. 1, 2 zákona o sociálnych službách, (1) Obec a vyšší územný celok v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na sociálnu službu, a právo výberu sociálnej služby za podmienok ustanovených týmto zákonom. Ak má táto fyzická osoba záujem o poskytovanie sociálnej služby alebo zabezpečenie poskytovania sociálnej služby uvedenej v § 34 až § 41 s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených týmto zákonom, doručí obci alebo vyššiemu územnému celku v rozsahu ich pôsobnosti písomnú žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby; pri posudzovaní žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby sa na skutočnosť, že sa fyzickej osobe poskytuje sociálna služba uvedená v § 34 až § 41 bez finančnej podpory poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených týmto zákonom, neprihliada. (2) Písomná žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby obsahuje a) meno a priezvisko fyzickej osoby, ktorej sa má poskytovať sociálna služba, rodné číslo, ak je pridelené, dátum narodenia a adresu jej pobytu, b) názov poskytovateľa sociálnej služby a miesto poskytovania sociálnej služby, ktoré si fyzická osoba uvedená v písmene a) vybrala, c) druh sociálnej služby a formu sociálnej služby, d) predpokladaný deň začatia poskytovania sociálnej služby a čas poskytovania sociálnej služby a e) právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu a posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorý bol podkladom na vydanie tohto rozhodnutia, ak boli vydané.

33. Podľa § 71 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnych službách, Sociálne služby poskytované neverejným

poskytovateľom sociálnej služby môžu byť financované z finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a z finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby za podmienok ustanovených týmto zákonom.

34. Podľa § 74 ods. 1 zákona o sociálnych službách, Poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby musí byť uzatvorená spôsobom, ktorý je pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný. Zmluvné strany sa môžu odchýliť od ustanovení tohto zákona uvedených pre túto zmluvu, len ak tento zákon takúto možnosť výslovne pripúšťa. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby uzatvorená písomnou formou nesmie mať charakter zmiešanej zmluvy.

35. Podľa § 75 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona o sociálnych službách, Obec je povinná poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk a poskytuje sociálnu službu v zariadení, ktorým je zariadenie pre seniorov.

36. Podľa § 75 ods. 5 zákona o sociálnych službách, obec a vyšší územný celok sú podľa odsekov 1 až 4 povinné poskytnúť finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý im doručil zmluvy o poskytovaní sociálnej služby uvedenej v § 34 až § 41 alebo doručil zoznam osôb s uvedením osobných údajov uvedených v § 94c ods. 3 písm. a) až c), ktorým sociálnu službu poskytuje alebo poskytol, ak poskytovateľ sociálnej služby nie je povinný uzatvoriť písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby.

37. Podľa § 75 ods. 9 zákona o sociálnych službách, finančná podpora podľa tejto hlavy sa poskytuje neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý poskytuje sociálnu službu vo verejnom záujme.

38. Podľa § 75 ods. 10 zákona o sociálnych službách, Poskytovanie sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnej služby vo verejnom záujme je poskytovanie sociálnej služby prijímateľovi sociálnej služby, ktorý je na sociálnu službu odkázaný a poskytovanie sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnej služby je v súlade s komunitným plánom sociálnych služieb príslušnej obce alebo s koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku.

39. Podľa § 75 ods. 11 zákona o sociálnych službách, Neverejný poskytovateľ sociálnej služby podáva písomnú žiadosť o poskytnutie finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa odsekov 1 až 8.

40. Podľa § 75 ods. 12 zákona o sociálnych službách, za príslušnú obec alebo príslušný vyšší územný celok na účely poskytovania finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby uvedenej v § 31, § 32, § 32a, § 32b, § 33 až § 42, § 47, § 52, § 54 až § 56 sa považuje obec alebo vyšší územný celok, kde má prijímateľ sociálnej služby trvalý pobyt, bez ohľadu na to, ktorá obec vydala rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, alebo ktorý vyšší územný celok vydal rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu.

41. Podľa § 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách, finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy, najskôr odo dňa uzatvorenia zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku. Pri určovaní výšky finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby pre účastníkov zmluvy platia ustanovenia § 76 a § 77.

42. Podľa § 80 písm. h) bod 2, písm. l), zákona o sociálnych službách Obec uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby.

43. Dovolací súd je názoru, že súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom svoje rozhodnutia založili na formalistickom výklade citovaných ustanovení, podľa ktorého ak nebola uzatvorená písomná zmluva medzi žalobcom a žalovanou, tak nevznikol ani nárok na finančný príspevok. Tento gramaticky výklad citovaných ustanovení je nepostačujúci. Absentuje teleologický výklad zákona prezentovaný hľadaním účelu a zmyslu zákona, pri aplikácii ktorého by ich doterajšie právne závery neobstáli.

44. Podľa platného zákona o sociálnych službách je verejným poskytovateľom sociálnej služby obec, ďalej poskytovateľ zriadený alebo založený obcou, či vyšším územným celkom. Všetci ostatní poskytovatelia sú považovaní za neverejných poskytovateľov Prívlastok „neverejný“ neznamená, že by neverejný poskytovateľ poskytoval služby mimo okruhu verejného záujmu. Bez ohľadu na to, či neverejný poskytovateľ poskytuje sociálnu službu bez účelu dosahovať zisk alebo s takýmto účelom, či na poskytovanie sociálnych služieb získava nejakú štátnu dotáciu alebo nie, vždy sa poskytovanie činností, ktoré spadajú podľa zákona do okruhu sociálnych služieb, považujú za verejný záujem.

44.1. Žalobca je neziskovou organizáciou zriadenou v súlade so zákonom č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, teda nemôže pri svojej činnosti vo verejnom záujme pri poskytovaní sociálnych služieb vytvárať zisk. Je nesporné, že žalobca ako nezisková organizácia je tak odkázaná na financovanie od samotných poskytovateľov sociálnych služieb a od príspevkov, ktoré jej poskytuje žalovaná.

44.2. Finančná podpora neverejného poskytovateľa sociálnej služby poskytujúceho sociálne služby vo verejnom záujme je upravená v § 75 až § 78 zákona o sociálnych službách. Obec a vyšší územný celok sú povinné za podmienok ustanovených v zákone poskytnúť finančný príspevok tým neverejným poskytovateľom, ktorí poskytujú sociálne služby bez tvorby zisku (§ 75 ods. 1 až 5).

45. Zákon č. 448/2008 Z. z. bol vypracovaný na základe princípov, na ktorých je budovaná verejná správa v Slovenskej republike. Reformou verejnej správy prešiel výkon plnenia funkcie štátu v sociálnej oblasti na obce a vyššie územné celky, ktoré uskutočňujú plnenie tejto funkcie vo svojej samosprávnej (originálnej) pôsobnosti. V rámci prechodu pôsobnosti v oblasti poskytovania sociálnych služieb z orgánov štátu na samosprávu preniesol štát výkon verejnej moci v oblasti sociálnych vecí na subjekty neštátneho charakteru. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

45.1. Zákon týmto zabezpečil, že obce a vyššie územné celky budú pôsobiť pri plnení sociálnej funkcie štátu plnením úloh v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Zákon umožňuje delegovať kompetencie, ktoré má obec a vyšší územný celok v originálnej pôsobnosti pri poskytovaní sociálnych služieb na základe zmluvy na inú právnickú osobu alebo fyzickú osobu.

45.2. Úlohu „garanta“ pri poskytovaní sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. plní obec a vyšší územný celok. Garancia poskytovania sociálnych služieb sa zabezpečuje v zákone č. 448/2008 Z. z. prostredníctvom uloženia povinnosti obci a vyššiemu územnému celku zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb na základe § 8 ods. 2 a 3, § 74 ods. 2 a 3, § 80 a § 81 za úhradu, ktorá je regulovaná v závislosti od príjmu a majetku fyzickej osoby. Ustanovenie § 8 ods. 2 a 3 nezaručuje obci a vyššiemu územnému celku výhodu oproti ostatným poskytovateľom sociálnej služby (neverejným poskytovateľom) v počte klientov, nakoľko v prípade, ak fyzická osoba nevyužije svoje právo výberu poskytovateľa sociálnych služieb prostredníctvom § 6 ods. 1 v nadväznosti na § 8 ods. 2 a 3 zákona č. 448/2008 Z. z., môže uzatvoriť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby voľným výberom s ktorýmkoľvek poskytovateľom sociálnej služby (zmluvný princíp predpokladá slobodný prejav vôle účastníkov zmluvy). Zákon č. 448/2008 Z. z. pomáha realizovať právo výberu poskytovateľa sociálnej

služby v rozsahu pôsobnosti ustanovenej v § 80 a § 81, aby nedochádzalo k porušeniu povinnosti o zabezpečení dostupnosti sociálnych služieb zo strany obce a vyššieho územného celku.

45.3. Obec alebo samosprávny kraj (verejná moc) nerozhoduje o tom, či podnikateľský subjekt môže alebo nemôže poskytovať svoje služby. O tom, či budú služby takéhoto podnikateľského subjektu využité, závisí od klientov, ktorí prejavia o ne záujem. Ustanovenie § 8 ods. 2 a 3 zákona č. 448/2008 Z. z. zaručuje pri poskytovaní sociálnych služieb fyzickej osobe právnu istotu, že v prípade sociálnej udalosti jej bude zaručená adekvátne sociálna služba a úhrada za sociálnu službu regulovaná v závislosti od jej príjmu a majetku, čo je úplne v súlade s ústavným princípom sociálneho štátu.

45.4. Zákon o sociálnych službách poskytol fyzickým osobám, ktoré sú na poskytnutie sociálnej služby odkázané, (t. j. aj adresátom základného práva podľa čl. 39 ods. 2 ústavy), právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania vrátane výberu jej poskytovateľa (§ 6 ods. 1). Zákon zároveň garantuje osobám odkázaným na poskytnutie sociálnej služby aj právo na dostupnosť informácií o možnostiach a podmienkach poskytovania sociálnych služieb [§ 6 ods. 2 písm. b)], čo vytvára základný predpoklad na to, aby tieto osoby mohli realizovať svoje právo výberu sociálnej služby so znalosťou veci. Prostredníctvom tohto práva fyzických osôb sa obciam a vyšším územným celkom neodníma postavenie „garanta“ poskytovateľa sociálnych služieb. Obce a vyššie územné celky disponujú totiž podľa príslušných ustanovení zákona o sociálnych službách účinnými kontrolnými a rozhodovacími právomocami, (vrátane právomoci odňať jednotlivým poskytovateľom sociálnej služby ich oprávnenie poskytovať sociálne služby), prostredníctvom ktorých môžu ako „garanti“ poskytovania sociálnych služieb zabezpečiť, aby jednotliví poskytovatelia sociálnej služby tieto služby poskytovali podľa podmienok ustanovených zákonom, na zákonom požadovanej úrovni a pri rešpektovaní pravidiel hospodárenia so zverenými finančnými prostriedkami (pozri PL. ÚS 13/09).

46. Dovolací súd uvádza, že právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. s tým, že financovanie sociálnych služieb (vrátane platieb za poskytovanie sociálnych služieb a zmluvných vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb) je upravené v štvrtej časti zákona (§ 71 až § 78e). V § 71 sú upravené zdroje financovania sociálnych služieb a v § 72 práva a povinnosti, či už poskytovateľov sociálnej služby, alebo prijímateľov sociálnej služby súvisiace s platením úhrady za sociálnu službu. Spôsoby vzniku právneho vzťahu medzi poskytovateľom sociálnej služby a prijímateľom takejto služby sú upravené v § 74, z ktorého je zrejmé, že takýto právny vzťah, (teda aj práva a povinnosti, či už poskytovateľa, alebo prijímateľa sociálnej služby) vzniká na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, kde zákon jednoznačne vymedzuje jednak práva a povinnosti poskytovateľa sociálnej služby a fyzickej osoby, ktorá má záujem o poskytovanie sociálnej služby v súvislosti s uzatvorenou zmluvou, ale aj zakladá kontraktálnu povinnosť, (povinnosť uzatvoriť písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby) poskytovateľovi sociálnej služby za podmienok uvedených v ods. 2 tohto ustanovenia. Finančná podpora neverejného poskytovateľa sociálnej služby poskytujúceho sociálnu službu vo verejnom záujme je upravená v § 75 a nasl.

47. Oba sudy nižšej inštancie správne konštatovali, že z ustanovení § 75 ods. 1, 5, 9, 10, 11, zákona o sociálnych službách vyplýva, že zákonná povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby nie je nepodmienená, ale naopak, že zákon ustanovuje celý rad zákonných podmienok, na ktoré sa viaže povinnosť obce, poskytovať daný finančný príspevok žalobcovi, neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby. Ide o podmienky neposkytovania sociálnej služby poskytovateľom s cieľom dosiahnuť zisk a poskytovanie konkrétnej v zákone definovanej sociálnej služby (§ 75 ods. 1 zákona o sociálnych službách); poskytovanie sociálnej služby poskytovateľom vo verejnom záujme (§ 75 ods. 9, 10 zákona o sociálnych službách); písomná žiadosť poskytovateľa o poskytnutie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby (§ 75 ods. 11 zákona o sociálnych službách), doručenie zmlúv o poskytovaní sociálnej služby (uzavreté medzi poskytovateľom a fyzickými osobami, ktorým službu poskytuje) alebo zoznamu osôb, ktorým sociálnu službu poskytuje, ak nie je povinný uzatvoriť písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby (§ 75 ods. 5 zákona o sociálnych službách). Pokiaľ niektorá z vyššie uvedených podmienok splnená nie je, povinnosť obce poskytnúť finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý

neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, nevzniká.

48. Dovolací súd je ale názoru, že povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby nie je viazaná na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby medzi neverejným poskytovateľom sociálnej služby a obcou v zmysle § 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách, ale vzniká priamo zo zákona o sociálnych službách po splnení zákonom stanovených podmienok. Poskytovanie príspevku má verejnoprávny charakter a preto dovolací súd konštatuje, že neuzavretie predmetnej zmluvy zo strany obce nemôže byť samotným dôvodom na vyhnutie sa poskytnutia tohto finančného príspevku.

48.1. Ide o zákon, ktorý časťou svojho normatívneho obsahu smeruje aj k vytvoreniu právnych podmienok na zabezpečenie základného práva podľa čl. 39 ods. 2 ústavy, t. j. práva každého (každý fyzickej osoby), kto je v hmotnej núdzi na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok. V zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa základného práva podľa čl. 39 ods. 2 ústavy možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú, t. j. zákon o sociálnych službách treba považovať za jeden z osobitných zákonov, ktorý smeruje (aj) k zabezpečeniu základného práva podľa čl. 39 ods. 2 ústavy, a ktorého prijatie ústava predpokladá (čl. 51 ods. 1 v spojení s čl. 39 ods. 3 ústavy).

48.2. Tento záver možno vyvodiť aj z textu § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách, podľa ktorého fyzická osoba má právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti. Obce a vyššie územné celky, ako orgány verejnej správy, konajú v prospech svojich obyvateľov a pri uspokojovaní ich potrieb, sú najbližšie k občanovi. Účelom zákona o sociálnych službách nie je a ani nemôže byť uspokojenie či ochrana fiskálnych záujmov obcí a vyšších územných celkov, ale zabezpečenie dostupnosti a čo najvyššej kvality sociálnych služieb pre fyzické osoby, ktoré sú na ich poskytovanie odkázané.

49. Podľa názoru dovolacieho súdu účelom ustanovenia § 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách nebolo vyhnúť sa plneniu povinnosti vyplývajúcej zo zákona len z dôvodu nedodržania formy predpísanej zákonom, ale deklarovanie zmluvného vzťahu aj formálne (v písomnej forme) z dôvodu následného preukazovania vynaloženia finančných prostriedkov z verejných zdrojov. Pokiaľ sú ale na strane obyvateľa obce a neverejného poskytovateľa služieb splnené podmienky stanovené zákonom o sociálnych službách, tak sa obec svojej povinnosti uhrádzať finančný príspevok nemôže zbaviť len z formálnych dôvodov. Pasivita strán sporu pri vzniku záväzkového vzťahu v zmysle § 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách, nemôže vyvolať protiprávny stav, že absencia písomnej zmluvy bez existencie zákonného mechanizmu domôcť sa jej uzatvorenia, má za následok stratu nároku na vyplácanie finančného príspevku podľa § 75 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona o sociálnej pomoci. Zároveň je zrejmé, že zákon nikde neustanovuje sankciu, kde absencia uzatvorenia písomnej zmluvy by bola sankcionovaná nevzniknutím nároku na predmetný finančný príspevok. Rovnako je potrebné poukázať na skutočnosť, že predmetom a obsahom tejto zmluvy je len určenie výšky finančného príspevku, ktorá má ale jasný zákonný podklad v § 77 zákona o sociálnej pomoci.

50. Dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 102/2022, kde bolo konštatované, že „... je nedôvodná aj argumentácia o tom, že nie je právny dôvod na to, aby bol sťažovateľ povinný vôbec prispievať neziskovej organizácii na poskytovanie sociálnych služieb, keďže táto povinnosť sťažovateľa vyplýva priamo zo zákona o sociálnych službách a zmluva o výške príspevku je len nadväzujúcou dohodou, ktorá síce má súkromnoprávne prvky, no ktorej obsah spočívajúci v stanovení výšky tohto príspevku má jasný zákonný podklad, ktorý je sporný len v tom rozsahu, ako treba vykladať metodiku určovania tohto príspevku.“

51. Čo sa týka rozhodnutia sp. zn. I KO/8/2020, v tomto bolo uvedené, že ustanovenie § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Zb. potvrdzuje nedostatok právomoci správneho súdu, keď finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy. Dovolací súd ale uvádza, že daný názor automaticky neznamena, že prípadná absencia písomnej zmluvy spôsobuje aj

neexistenciu daného nároku, resp. že bez písomnej zmluvy sa poskytnutie finančného príspevku vylučuje.

52. V zmysle vyššie uvedeného teda vyplýva, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že podmienka uzavretia písomnej zmluvy medzi obcou a neverejným poskytovateľom sociálnej služby stanovená v § 75 ods. 14 zákona o sociálnej pomoci je zákonným predpokladom vzniku nároku žalobcu.

53. Dovolací súd tak vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale zároveň ho posúdil aj ako dôvodné, nakoľko dovolaním napadnutý rozsudok (práve v riešení predmetnej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Pre zabezpečenie efektívneho a dôkladného posúdenia veci bolo potrebné zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátiť podľa § 450 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

54. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

56. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

57. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.